

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

Обяснителна записка към финансовия отчет на Националния осигурителен институт към 31 декември 2016 година

Националният осигурителен институт (НОИ) е бюджетна организация. Функциите и основните му дейности са уредени с Кодекса за социално осигуряване и Закона за бюджета на Държавното обществено осигуряване (ДОО) за съответната година.

Финансовият отчет на НОИ към 31.12.2016 г. е изготвен в съответствие със Заповед № ЗМФ-1338/22.12.2015 г. на Министъра на финансите, Указания на Министерство на финансите (МФ) ДДС № 20/2004 г., ДДС № 6/2008 г., ДДС № 14/2013 г., ДДС № 16/23.12.2015 г. относно годишното счетоводно приключване на бюджетните организации за 2015 г. и някои въпроси, свързани с отчетността през 2016 г., ДДС № 01/28.01.2016 г. относно изготвянето и представянето през 2016 г. на месечните отчети за касовото изпълнение на бюджетите, на сметките за средства от Европейския съюз и на сметките за чужди средства и ДДС № 09/23.12.2016 г. относно годишното счетоводно приключване и представяне на годишните отчети за касовото изпълнение, оборотните ведомости и друга отчетна информация за 2016 г., както и публикуване на годишните финансови отчети за 2016 г. на бюджетните организации.

Отчетността в системата е съобразена с изискванията на Закона за счетоводството, Националните стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия, Закона за публичните финанси (ЗПФ), Сметкоплана на бюджетните организации (СБО), Счетоводната политика на НОИ, утвърдени вътрешни правила и други нормативни актове, касаещи отчетността на бюджетните организации. Считано от 01.01.2016 г. със заповед на Управителя на НОИ № 10-16-40-657/30.12.2015 г. е утвърдена Счетоводна политика на НОИ за 2016 г. и Правила за документооборота на счетоводните документи на Националния осигурителен институт. В Счетоводната политика са разписани текстове, свързани с приетата със Закона за изменение и допълнение на КСО, обн. ДВ бр. 61 от 2015 г. възможност осигурените лица да променят осигуряването си. Променени са текстове в двата документа във връзка с новия Закон за счетоводството от 01.01.2016 г.

Приходите и разходите на НОИ се формират на касова основа по параграфи и подпараграфи на Единната бюджетна класификация за съответната година и се отчитат в съответствие със сметкоплана на бюджетните организации по сметките от раздел 6 и 7. Счетоводните записвания на стопанските операции се осъществяват в хронологичен ред и синхронизирано на синтетично и аналитично ниво. Счетоводната дейност в НОИ се осъществява чрез двустранно счетоводно записване. Използва се единен за цялата система на НОИ web базиран счетоводен програмен продукт "Торнадо".

Дълготрайните материални активи (ДМА) се признават за такива, когато са изпълнени следните условия: първо - отговаря на определението за ДМА, второ - стойността на актива може надеждно да се изчисли, трето - организацията очаква да получи икономически изгоди, свързани с актива. Това е възможно и в случаите, когато един ДМА се състои от разграничими съставни части, които отговарят поотделно на критериите за признаване на ДМА. Съгласно утвърдената си Счетоводна политика, НОИ възприема 700 (седемстотин) лева без ДДС за стойностен праг на същественост, под който съответните новозакупени активи, независимо, че могат да се използват дългосрочно, се отчитат като текущ разход при предаването им в употреба и се завеждат аналитично по задбалансова сметка 9909 "Активи в употреба, изписани като разход", когато единичната им стойност е над 150 (сто и петдесет) лв. без ДДС като се допуска и завеждане под тази стойност в единични случаи. Компютърните конфигурации и други

подобни взаимосвързани активи се признават за ДМА, когато стойността на цялата конфигурация надвишава 500 (петстотин) лв. без ДДС. В тези случаи съществените елементи (компютър и монитор) се завеждат като ДМА, независимо, че тяхната индивидуална стойност може да е под минималния праг. Текущо придобитите през годината активи със стойност под фиксирания праг на същественост се отчитат като краткотрайни материални активи (материални запаси). За нематериалните дълготрайни активи в НОИ се прилагат същите прагове на същественост, с изключение на програмните продукти и лицензиите за програмни продукти, които се признават за дълготраен актив, независимо от цената на придобиване.

Дълготрайните материални активи, закупени от външен доставчик първоначално се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена и разходите за привеждане на актива в подходящ за ползване вид. ДМА, получени в резултат на безвъзмездна сделка се завеждат по цена, предоставена от прехвърлителя или по справедлива цена, а при констатиране на излишъци в резултат на проведена инвентаризация, активите се оценяват по справедлива цена.

На дълготрайните активи не се начислява амортизация, съгласно указанията на МФ за бюджетните организации.

В случаи на вътрешно прехвърляне на активи (включително и материални запаси) се използва сметка 4500 "Вътрешни разчети", която се приключва в края на годината със счетоводна сметка 1001 „Разполагаем капитал” в отчетна група „Бюджет“.

За да се спазят принципите на Закона за счетоводството за документална обоснованост на стопанските операции и точна информация за имущественото и финансово състояние на организацията, за вярно отразяване на оборотите по сметка 4500 "Вътрешни разчети" в ЦУ и ТП на НОИ при договори, съгласно които доставката е по ТП на НОИ, а плащането се извършва от ЦУ на НОИ, на база протоколите за получаване на активите и материалите от доставчиците в ТП на НОИ се издават актове за приемане на ДМА/складови разписки. Въз основа на тези протоколи активите и материалите се завеждат като чужди активи по задбалансови сметки. Балансовото завеждане на получените в ТП на НОИ активи и материали следва да се извършва след получаване от ЦУ на НОИ на *протоколите за преместване на активи/складовите разписки за приемане/предаване на материални ценности*, тъй като в тези случаи доставката по ТП изпреварва плащането. След заплащане количеството се изписва от ЦУ на НОИ и се дебитираща сметка 4500 "Вътрешни разчети", а при получаване на актовете/складовите разписки в ТП на НОИ със стойността на полученото количество следва да се кредитира сметка 4500 "Вътрешни разчети".

В случаите на безвъзмездно прехвърляне на активи и пасиви между НОИ и други първостепенни разпоредители с бюджет се използват сметките от група 76 "Прехвърлени обособени активи и пасиви между държавата, общините и други сектори на икономиката", а когато ДМА са предоставени на НОИ от други бюджетни организации за безвъзмездно ползване се спазват указанията дадени в т. 16.14 от ДДС № 20/14.12.2004 г. При предоставяне на ДМА за управление се прилагат разпоредбите на Закона за държавната собственост, Закона за общинската собственост и Правилника за прилагане на Закона за държавната собственост. Спазват се указанията, дадени в т. 16.13 от ДДС № 20/14.12.2004 г., когато ДМА са предоставени от НОИ на небюджетни организации или физически лица за безвъзмездно ползване.

Активите, които се изписват на разход при тяхното придобиване – земи (с изключение на прилежащите към сгради и съоръжения земи), инфраструктурни обекти, активи с историческа и художествена стойност, активи, предназначени за специални дейности по отбраната и сигурността и книги за библиотеки, едновременно с това се капитализират (признават балансово) в отчетна група (стопанска област) „Други сметки и дейности”.

Отчитането на прилежащите към сгради и съоръжения земи, които също се признават балансово при тяхното придобиване, е чрез сметка 2010 "Прилежащи към сгради и съоръжения земи".

През 2016 г. е извършена годишна инвентаризация на дълготрайните материалните и нематериалните активи, инфраструктурни обекти и стоково-материалните запаси, както и преглед за обезценката на нефинансовите активи, която съгласно изискванията на т. 36.1. от ДДС № 20/14.12.2004 г. се извършва веднъж на две години, доколкото МФ не е определило по-кратък срок

За резултатите от инвентаризациите са съставят описи, сравнителни ведомости и протоколи, въз основа на които са отразяват в ГФО констатираните липси и излишъци. Извършена е също така и инвентаризация на вземанията и задълженията, като са изпратени писма до контрагентите за потвърждение на вземанията/задълженията. За резултатите от инвентаризацията се изготвят протоколи. Всички липси и брак на материални запаси и други балансови активи, независимо от причината се отчитат чрез съответните сметки от подгрупа 699 “Намаление на нетните активи от други събития”. Извършването на разходите и приходите от ликвидация на ДМА се подчиняват на общите правила за отчитане и приключване на сметките за приходи и разходи. Разходите се отразяват в сметките от гр. 60 “Разходи по икономически елементи”, а приходите в сметките от гр. 71 “Приходи от продажби на активи и услуги и доходи от дялови участия”.

Текущо през годината не се извършва приключване на приходните и разходните сметки със сметки 1101 „Акумулирано изменение на нетните активи“ и 1201 „Изменение на нетните активи за периода“.

Възстановени приходи и разходи, включително и от предходни години, се отчитат в намаление на съответния параграф, по който първоначално са били отчетени.

За счетоводните документи в НОИ се спазва принципа на текущото начисляване. Разходи, отнасящи се за текущата година се начисляват за същата, дори когато разходно-оправдателния документ е издаден през следващата година.

През месец януари са сторнирани начислените към 31.12.2015 г. разходи за провизии на персонала по реда на СС 19 и т.19.7 от ДДС № 20/14.12.2004 г. по сметка 4230 “Провизии за бъдещи плащания към персонала“. Сторнирани са и начислените разходи за провизии за изплатени допълнителни възнаграждения (вкл. и припадащите се осигурителни вноски) през месец януари 2016 г., отнасящи се за 2015 г. През 2015 г за начислените по реда на т. 9 от ДДС № 01/23.01.2013 г. суми са взети съответните счетоводни записвания по сметка 4973 „Коректив за задължения към персонала - местни лица“ за възнагражденията и припадащите се осигурителни вноски съгласно т. 19.7.8 и т. 49.2 от указание на МФ ДДС № 20/14.12.2004 г. Сторнирани са начислените в сметка 4971 „Коректив за задължения към доставчици - местни лица“ разходи за 2015 г., платени през 2016 г. и начислените по сметка 4961 „Коректив за вземания от местни лица“ вземания по фактури за 2015 г., приходите по които са постъпили през 2016 г.

В ГФО на НОИ към 31 декември 2016 г. са начислени отнасящите се за 2016 г. разходи за провизии на персонала по реда на СС 19 и т.19.7 от ДДС № 20/14.12.2004 г. по сметка 4230 “Провизии за бъдещи плащания към персонала“, като за целта е оценен очаквания брой дни на отпуските и припадащите се осигурителни вноски за сметка на работодателя. Начислените върху провизираните отпуски вноски за ДОО, Здравно осигуряване и Допълнително задължително пенсионно осигуряване са съобразени с приложимите през 2016 г. ставки. През 2016 г. във финансовия отчет на НОИ са начислени разходи за провизии за изплатени допълнителни възнаграждения (вкл. и припадащите се осигурителни вноски) през месец януари 2017 г., отнасящи се за 2016 г. За начислените по реда на т. 9 от ДДС № 01/23.01.2013 г. суми са взети съответните счетоводни записвания по сметка 4973 „Коректив за задължения към персонала - местни лица“ за възнагражденията и припадащите се осигурителни вноски съгласно т. 19.7.8 и т. 49.2 от указание на МФ ДДС № 20/14.12.2004 г. В сметка 4971 „Коректив за задължения към доставчици - местни лица“ са начислени разходи за 2016 г., платени през 2017 г., а по сметка 4961 „Коректив за вземания от местни лица“ са отразени вземания по фактури за 2016 г., приходите по които са постъпили през 2017 г.

Съгласно раздел V от ДДС № 14/30.12.2013 г. в ГФО на НОИ към 31.12.2016 г. са отразени като коректив неусвоените суми от получени помощи и дарения от страната или от чужбина, отчетени текущо през годината като приход по сметките от подгрупа 74 „Помощи и дарения от страната и чужбина“, които през месец януари са сторнирани.

В отчета на Националния осигурителен институт към 31.12.2016 г. са включени следните отчетни групи:

- “Бюджет” код 1000;
- „Сметки за средства от Европейския съюз“ код 2000;
- “Други сметки и дейности” код 3000.

В обхвата на групата “Бюджет” се включват активите, пасивите, приходите и разходите, произтичащи от бюджетната дейност.

За тази отчетна група НОИ изготвя ГФО на:

Национален осигурителен институт - Държавно обществено осигуряване - код 5500;

Национален осигурителен институт - Учителски пенсионен фонд (УчПФ) – 5591;

Национален осигурителен институт - фонд "Гарантирани вземания на работници и служители" (ГВРС) – 5592

Групата на СЕС включва аналогично същите елементи, но финансирани по силата на оперативни програми (съгласно ДДС № 6/2008 г.), международни проекти и програми, други средства от Европейския съюз, съответно отчитани се в посочената група.

Групата „Други сметки и дейности” включва капитализация на ДМА, изписани на разход в отчетна група “ Бюджет”.

Всички второстепенни разпоредители с бюджет (ВРБ) в системата на НОИ изготвят самостоятелен баланс. Финансовият отчет на НОИ към 31.12.2016 г. включва финансовите отчети на централно управление и 28 второстепенни разпоредители с бюджет. Съгласно чл. 30, ал. 3 на КСО, ръководителите на ТП на НОИ са ВРБ. НОИ има 28 ТП, които се намират във всички областни центрове, а именно в градовете: Благоевград; Бургас; Варна; Велико Търново; Видин; Враца; Габрово; Кърджали; Кюстендил; Ловеч; Монтана; Пазарджик; Перник; Плевен; Пловдив; Разград; Русе; Силистра; Сливен; Смолян; София-град; София-област; Стара Загора; Добрич; Търговище; Хасково; Шумен; Ямбол.

ОТЧЕТНА ГРУПА “БЮДЖЕТ”

I. АКТИВ НА БАЛАНСА.

Сумата в актива на баланса в раздел А. Нефинансови активи е в размер на 73 639 240 лв., която се разпределя както следва:

В група I. Дълготрайни материални активи (ДМА) с отчетна стойност 70 563 405 лв. В сравнение с предходния отчетен период ДМА имат ръст на намаление 444 143 лв. Структурата на ДМА е както следва:

1. *Сгради* с отчетна стойност 57 866 886 лв.
2. *Компютри, транспортни средства и оборудване* на обща стойност 7 371 183 лв., в това число компютри и хардуерно оборудване на стойност 4 077 766 лв., други машини, съоръжения, оборудване на стойност 2 669 748 лв., транспортни средства – 623 669 лв. По този елемент от баланса се наблюдава намаление спрямо предходния период в размер на 364 100 лв. в следствие на **увеличение** в размер на 2 563 479 лв., формирано от закупени компютри, UPS, изградена защитна стена FW, закупен хардуерен load – балансер, комутатори/маршрутизатори, изградена система за контрол на достъпа, система за управление на клиентопотока, мултимедийни проектори и закупен микробус на обща стойност 1 936 070 лв., прехвърлени активи от сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“ на стойност 14 163 лв., от сметка 9909 „Активи в употреба, изписани като разход ДОО” на стойност 700 лв., от сметка 2049 „Други машини, съоръжения и оборудване” в сметка

2041 „Компютри и хардуерно оборудване” на стойност 15 415 лв. и от сметка 2060 „Стопански инвентар” на стойност 850 лв., положителна преоценка на активи 483 лв., заприходени активи в ТП/ЦУ, прехвърлени от ЦУ/ТП на стойност 595 798 лв. и **намаление** в размер на 2 927 579 лв., формирано отрицателна преоценка на активи на стойност 1 779 794 лв., от предадени активи на ТП/ЦУ от ЦУ/ТП в размер на 595 798 лв., прехвърлени активи в сметка 2041 „Компютри и хардуерно оборудване” от сметка 2049 „Други машини, съоръжения и оборудване” на стойност 15 415 лв. и отписани активи в размер на 536 572 лв.

3. *Стопански инвентар и други ДМА* на стойност 41 609 лв., с ръст на намаление спрямо 2015 г. – 12 832 лв., формирано от отрицателна преоценка на стойност 6 569 лв., прехвърлен актив в сметка 2049 „Други машини, съоръжения и оборудване” на стойност 850 лв. и отписани под прага на същественост стопански инвентар на стойност 5 413 лв.

4. *ДМА в процес на придобиване* – 39 710 лв., с ръст на увеличение спрямо 2015 г. в размер на 1 626 лв. отчетено, както следва:

4.1 по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ не е отчетено изменение тъй като имаме увеличение в размер на 677 686 лв. и намаление в размер на 677 686 лв., формирано от прехвърлени в сметка 203 „Сгради“ административна сграда в ТП на НОИ Пазарджик и ЦУ на НОИ след завършен основен ремонт, както и преустройство на хале в с. Невестино, обл. Кюстендил.

4.2 по сметка 2079 „Други дълготрайни материални активи в процес на придобиване“ – увеличение в размер на 1 626 лв., формирано от прехвърлени (-61 599 лв.) в сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ изградена газоснабдителна и отоплителна инсталация в ТП на НОИ Силистра (+61 599 лв.) и присъединяване към ГРМ в ТП на НОИ Търговище на стойност 1 626 лв.

5. *Земни, горни и трайни насаждения на стойност* 5 244 017 лв., което е с ръст на увеличение с 32 486 лв. в резултат на положителна преоценка в размер на 35 200 лв. и отрицателна преоценка в размер на 2 714 лв.

В група **II. Нематериални дълготрайни активи** са отчетени 2 418 120 лв.

В група **III. Краткотрайни материални активи** са отчетени 657 715 лв. Увеличението спрямо предходния период е в размер на 22 999 лв. и се дължи основно на компенсирани увеличение и намаление от закупени и изписани в употреба краткотрайни материални активи, горива, канцеларски материали и консумативи, хартия, консумативи и резервни части за хардуер и др. Материалните запаси се завеждат по доставна стойност, а отписването на стоково-материалните запаси при тяхното потребление се извършва по метода на средно-претеглената стойност. Спазени са изискванията, съгласно указания ДДС № 20/14.12.2004 г., на МФ, активите в употреба под прага на същественост да не се водят в баланса, като за целите на отчетността, същите се отразяват задбалансово.

В раздел Б. Финансови активи в баланса са в размер на 93 586 147 лв. и се формират от четири групи на раздела.

Първата отчетна група **I. Дялове, акции и други ценни книжа** е в размер на 59 942 000 лв. В тази отчетна група се отчита дяловото участие на НОИ в търговски дружества с държавно участие. Търговското дружество, в което НОИ има участие е „Профилактика рехабилитация и отдых“ ЕАД (ПРО ЕАД). Правата на Едноличен собственик на капитала се упражняват от Надзорния съвет на НОИ. На основание разпоредбите на НСС 28, отразени в ДДС 20/2004 г., беше изпратено писмо № 1029-40-425/18.01.2016 г. до ПРО ЕАД и въз основа на получена информация от дружеството, в баланса на НОИ към 31.12.2015 г. е увеличено салдото на сметка 5111 „Мажоритарни дялове и акции в предприятия в страната”. Отражена е новата отчетна стойност на собствения капитал на дружеството в размер на 57 691 000 лв. към 31.12.2015 г. През месец юни сме получили Годишен финансов отчет към 31.12.2015 г. на ПРО ЕАД с

размера на капитала и одиторски доклад. Нетното увеличение в размер на 716 000 лв. е отразено по сметка 7171 „Дялово участие във финансов резултат на предприятия в страната с мажоритарно участие-нето” в баланса на НОИ към 31.07.2016 г. През месец януари е изпратено писмо № 1029-40-550/19.01.2017 г. до ПРО ЕАД и въз основа на получена информация от дружеството, в баланса на НОИ към 31.12.2016 г. е отразена новата отчетна стойност на собствения капитал на дружеството в размер на 60 204 000 лв., като е увеличено салдото на сметка 5111 „Мажоритарни дялове и акции в предприятия в страната”. През месец март 2017 г. е получен Годишният финансов отчет към 31.12.2016 г. на ПРО ЕАД с размера на капитала към 31.12.2016 г. Намаление в размер на 262 000 лв. е отразено в окончателния баланс на НОИ към 31.12.2016 г.

Във втората отчетна група **II. Вземания от заеми** НОИ няма отчетени стойности.

Отчетените средства в третата отчетна група **III. Други вземания** са в размер на 33 294 253 лв., или нетно намаление спрямо предходния период от 10 136 344 лв., както следва:

Публични държавни/общински вземания – увеличение в размер на 15 091 лв. Вземанията по наказателни постановления са отразени в сметка 4301 „Вземания от данъци, осигурителни вноски, такси и административни глоби и санкции” и са в размер на 673 993 лв., от тях събирани от НОИ в размер на 81 568 лв.

Вземания от клиенти – 344 448 лв., или нетно намаление в размер на 7 757 лв. спрямо предходния отчетен период. В намалението на баланса са отразени началните и крайни салда на вземанията от клиенти, отчетени по сметка 4110 „Вземания от клиенти от страната” и начислените и сторнирани корективи за вземания от клиенти, отчетени по сметка 4961 „Коректив за вземания от местни лица“.

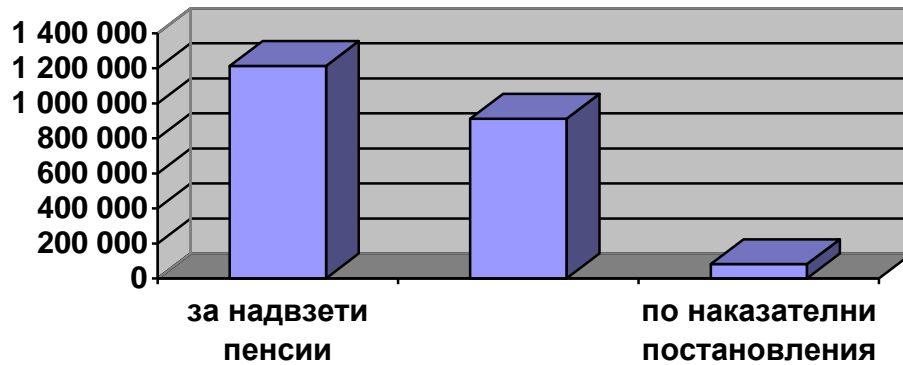
Предоставени аванси в размер на 2 086 407 лв., като увеличението спрямо предходния отчетен период е в размер на 248 297 лв. Увеличението на средствата, отчетени от ЦУ и ТП на НОИ представлява закрити аванси, платени по договори с доставчици през 2015 г., както и платени към 31.12.2016 г. аванси за разходи, съгласно ДДС № 3/2009 г.

Други вземания – 30 294 253 лв. или намаление в размер на 10 391 975 лв., което се формира както следва:

1. Във връзка с промените по т. 2, ал. 2, чл. 20 от Кодекса за социално осигуряване (обн. ДВ 106 от 2013 г. в сила от 01.01.2014 г.), касаещи вземанията, установени с разпореждания по ревизионни актове и изключването им от обхвата на средствата, отчитатани като приход по бюджета на НОИ, движението на средствата по вземания, установени с разпореждания по ревизионни актове се отчитат като “възстановен разход” за съответния фонд, от който е изплатено обезщетението. Вземанията от главници по разкрити надвзети пенсии са отразени в сметка 4279 „Вземания за възстановяване на пенсии”. Към 31.12.2016 г. остатъкът от начислени и несъбрани главници по надвзети пенсии е 3 115 406 лв., като размера на главниците за събиране от НОИ е 1 213 392 лв. Вземанията по надвзети социални плащания за неправомерно получени обезщетения за безработица и временна неработоспособност са отразени в сметка 4287 „Вземания за възстановяване на помощи и други трансфери към домакинства - местни лица” и са в размер на 4 195 154 лв., от тях главници за събиране от НОИ в размер на 911 849 лв. (Таблица 1). В същите счетоводни сметки са отразени и предадените за събиране от НАП вземания по главници, като за целта е въведена допълнителна аналитичност „вземания“, чрез която са диференцирани на вземания, събрани от НОИ и вземания, събрани от НАП. Вземанията, предадени за събиране от НАП са в размер 5 777 744 лв., в т. ч. надветите пенсии – 1 902 014 лв., наказателни постановления – 592 425 лв., обезщетения за безработица в размер на 557 549 лв. и обезщетения за временна неработоспособност – 2 725 756 лв. (Таблица 2).

Таблица 1

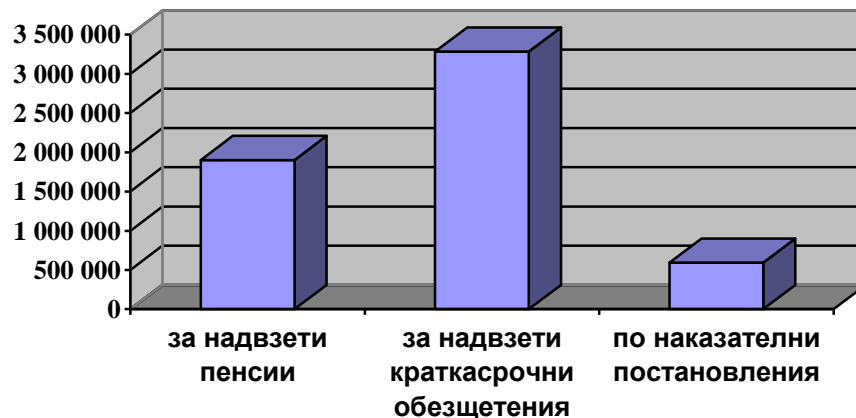
Вземания от главници събрани от НОИ

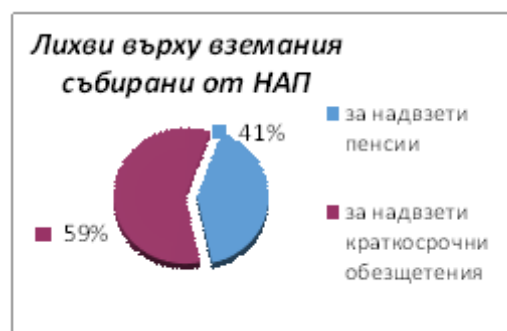
Таблица

2

Вземания от главници събирани от НАП

2. Лихвите върху вземанията на НОИ са отразени в сметка 4871 „Начислени лихви върху други вземания от местни лица” и са в размер 8 914 633 лв. От тях за събиране от НОИ са 1 970 876 лв. (лихви по краткосрочни вземания – 631 354 лв.; лихви по надвзети пенсии – 1 339 522 лв.) и предадените за събиране от НАП са 5 691 271 лв. (лихви по краткосрочни вземания – 3 352 298 лв.; лихви по надвзети пенсии – 2 338 973 лв.).

3. В размера на вземанията в баланса на НОИ по сметка 4887 „Вземания от други ебитори - местни лица (приходно-разходни позиции)” са включени вземания по § 9 от ПЗР на КСО в размер на 3 613 543 лв., вземания по кредитни известия в размер на 23 601 лв., както и вземания по съставени ревизионни актове на прекратени осигурители във връзка с извършени разходи за окомплектоване на архивна документация – за приемане и съхранение на разплащателните им ведомости в размер на 17 751 лв. (10 753 лв. – събирани от НОИ и 6 998 лв. – събирани от НАП). Размерът на лихвите по съставените ревизионни актове на прекратени осигурители е 16 416 лв.

4. Постъпилите суми през последния работен ден на 2015 г. в размер на 5 545 511 лв. са отразени по сметка 4885 „Вземания от други дебитори - местни лица (финансиращи позиции)”. В сметка 4885 е отразена и сума в размер на 5 536 861 лв. на НАП. През месец януари 2016 г. тези суми са възстановени служебно от обслужващите банки по съответните сметки на ЦУ и ТП на НОИ, като операциите са отчетени, чрез кредитиране на сметка 4885 „Вземания от други дебитори - местни лица (финансиращи позиции)” – намаление 5 545 511 лв. Към 31.12.2016 г. са отразени постъпилите суми през последния работен ден на 2016 г. в размер на 5 099 579 лв., от които 5 095 303 лв. от НАП.

5. За отчитане на средствата за безработица, изплатени съгласно изискванията на съответните международни спогодби чрез търговските банки в страната се ползва разчетната сметка 4858 “Други вземания от други държави (финансиращи позиции)”. Размерът на тези средства към 31.12.2016 г. е 5 153 лв.

6. В размера на другите вземания се включват и дължимите осигурителни вноски за ДОО от НЗОК, чиято стойност е 355 124 лв. намалени с размера на дължимите от НОИ осигурителни вноски за ДОО на служителите на института на стойност 271 лв.

7. Вземанията от служители на НОИ към 31.12.2016 г. са 142 лв.

8. Сметка 4655 „Разчети между централния бюджет и социалноосигурителни фондове за поети осигурителни вноски” – намаление 6 173 201 лв. По сметката текущо се отразяват разчетите с Министерство на финансите за осигурителни вноски за бюджетни разпоредители на централизирано разплащане за ДОО. Отразени са и приходите от осигурителни вноски от бюджетни организации за месец декември. Към 31.12.2016 г. е формирано вземане на НОИ от централния бюджет в размер на 4 954 438 лв. Задължението за 2015 г. на централния бюджет към ДОО за годишно разчитане в размер на 11 127 639 лв. МФ – дирекция „Държавно съкровище“ е превело по банковата сметка на ДОО в срок до 31.03.2016 г.

В група **IV. Парични средства** е отразена наличността по валутни бюджетни сметки на НОИ в края на периода, която е в размер на 245 046 лв. По силата на Европейски регламенти и международни договори изплащането на част от пенсиите, отпуснати по българското законодателство, се извършва чрез осигурителните институти

на Германия, Украйна, Молдова, Русия и Турция, а в останалите случаи се насочват директно по банковите сметки на правоимащите лица. Сумите, получени за пенсии от горепосочените осигурителни институти (без Турция) се изплащат от бюджетната ни сметка в БНБ, когато правоимащите лица са декларирали левови банкови сметки, а в случаите на посочени банкови сметки в евро, преводите се реализират чрез УниКредит Булбанк. Левовата равностойност на остатъка по валутните сметки, отразена в баланса в сметка 5014 „Текущи банкови сметки във валута” в началото на периода е 236 061 лв. В НОИ е възприета счетоводна политика за ежемесечна преоценка на валутните средства по банковите сметки, като положителните и отрицателни преоценки се отразяват в кредита и дебита на сметка 7804 „Преоценки на финансови активи (финансиращи позиции)”.

В раздел **В. Задбалансови активи** в отчетна група “Бюджети и бюджетни сметки” е отразена сумата от 8 370 363 лв. Отчетените средства представляват получени и възстановени банкови гаранции, учредени по повод изпълнението на договорни ангажименти, обвързани с бюджетни средства, чужди ДМА и материални запаси, краткотрайни активи в употреба с характер на ДМА, подлежащи на задбалансово отчитане и активи със стойност под прага на същественост. Намалението спрямо предходната година е в размер на 526 949 лв. и основно е формирано от отписани върнати банкови гаранции по конкурси по ЗОП.

II. ПАСИВ НА БАЛАНСА.

В раздел **А. Капитал в бюджетните предприятия** на ред Разполагаем капитал е отразена сума в размер на 141 087 002 лв. Отразен е и прираст и намаление в нетните активи от отчетния период в размер на 10 267 473 лв. – в резултат от отразените разходи и приходи от бюджетната дейност на НОИ, както следва: Отчетени разходи за периода в размер на (-10 188 455 788) лв. и отчетени приходи, трансфери, курсови разлики от валутни операции и отчетена оценка по сметките от подгрупа 780 „Увеличение/намаление на нетните активи от преоценка“ – 10 178 188 315 лв.

В раздел Б. Пасиви и приходи за бъдещи периоди, средствата са разпределени както следва:

В група **I. Дългосрочни задължения** е отчетено намаление в т. 2 ”Дългосрочни задължение по получени заеми” в размер на 2 089 661 лв. Погасен е изцяло получен дългосрочен заем от Световната банка.

В група **II. Краткосрочни задължения** са отчетени средства в размер на 39 972 743 лв., като е формирано увеличение от 548 106 лв. По статии, същата е разпределена както следва:

1. *Задължения към доставчици* – 735 112 лв. или нетно увеличение в размер на 8 471 лв. Средствата са отчетени от администрацията на НОИ и второстепенните разпоредите с бюджет. Същите са формирани от начислени към 31.12.2016 г. фактури за доставка на гориво за служебните автомобили на НОИ по договор № 4/14.01.2015 г. с „Петрол” АД в размер на 8 379 лв., съответно платени фактури през 01.2016 г. за 12.2015 г. в размер на 9 414 лв. Сторнирани начислени корективи за задължения по фактури за топлоенергия, ел.енергия, вода, телефонни разходи, разходи за услуги по договори в размер на 717 227 лв. и начислени корективи за задължения по фактури в размер на 726 733 лв.

2. *Задължения за пенсии, помощи, стипендии, субсидии* – увеличение в размер на 652 710 лв. През месец януари 2016 г. са изплатени средствата в размер на 32 726 106 лв. към правоимащите лица за обезщетенията и помощите за безработица за м. декември, които към 31.12.2015 г. са начислени по сметка 4281 „Задължения за помощи и други

трансфери към домакинства - местни лица-Безработица” в изпълнение на т. 49.5 от ДДС 20/2004 г. Към 31.12.2016 г. са начислени обезщетенията и помощите за безработица за месец декември 2016 г. изплатени през месец януари 2017 г. в размер на 33 378 816 лв.

3. *Задължения за данъци, мита и такси* в размер на 227 068 лв. или увеличение спрямо предходния период с 21 602 лв. Сумата е формирана от начислен данък добавена стойност за месец декември 2015 г., платен през месец януари 2016 г. и начислен данък добавена стойност през месец декември 2016 г., но платен през месец януари 2017 г. В тази статия на баланса са отчетени и разчетите на ЦУ и ТП на НОИ във връзка с начислените и платени средства за данъка върху приходите на бюджетните организации, съгласно ЗКПО. Към 31.12.2016 г. е начислен 10 % данък върху разходите по чл. 204, ал. 1, т. 4 от ЗКПО за 2016 г.

4. *Задължения за осигурителни вноски* в размер на 234 лв. Сумата е формира от начислени осигурителни вноски за ЗОВ и ДЗПО на наети лица по програми „Временна заетост” и лица по извънтрудови правоотношения за месец декември 2015 г., платен през месец януари 2016 г. и начислени през месец декември 2016 г., но платен през месец януари 2017 г., включително осигурителни вноски на служителите.

5. *Задължения към персонала* в размер на 1 567 693 лв., или увеличение спрямо 2015 г. с 203 724 лв. Основно формираното увеличение в размер на 208 383 лв. е в резултат на сторнирани през месец януари 2016 г. начислени разходи за допълнително възнаграждение за постигнати резултати (ДВПР) за четвърто тримесечие на 2015 г., включително и припадащите се осигурителни вноски и начислени през месец декември 2016 г. разходи за ДВПР за четвърто тримесечие на 2016 г. Възнагражденията са изплатени през месец януари 2016 г., съответно през месец януари 2017 г. Сумата включва и намаление в размер на 4 659 лв. от начислени възнаграждения на наети лица по програми „Временна заетост” и лица по извънтрудови правоотношения за месец декември 2015 г., платен през месец януари 2016 г. и начислени възнаграждения през месец декември 2016 г., но платен през месец януари 2017 г. отчетени по сметка 4211 „Задължения към работници, служители и друг персонал - местни лица“.

6. *Други краткосрочни задължения* в размер на 4 063 820 лв. или намаление спрямо 2015 г. с 337 993 лв. Сумата във финансовия отчет на НОИ за други краткосрочни задължения се формира от салдата по следните счетоводни сметки:

- Сметка 4675 „Разчети със социалноосигурителни фондове“ - за събрани средства и извършени плащания 3 380 434 лв. По сметка 4675 са отразени събраните от НАП суми от осигурителни вноски за УчПФ и ГВРС, постъпили по сметката на НОИ за ДОО в БНБ през 12.2015 г. и прехвърлени по сметките на УчПФ и ГВРС през 01.2016 г., съответно постъпилите суми по сметката на НОИ за ДОО в БНБ през 12.2016 г. и прехвърлени по сметките на УчПФ и ГВРС през 01.2017 г.

- 4685 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на социалноосигурителни фондове за постъпили и разходвани средства“ – 49 334 лв. или формирано намаление със 758 лв. Тази сума се формира от извършени разходи по международен проект „Социални агенции за бъдеща Европа” (SAFE) финансиран от Европейската комисия.

- 4831 „Временни депозити, гаранции и други чужди средства от местни лица“ – 424 617 лв. В тази сметка са отразени задължения на НОИ към клиенти от внесени парични гаранции за участие в търгове по проведени процедури по ЗОП, невъзстановени към 31.12.2016 г.

- 4853 „Други задължения към други държави (приходно-разходни позиции)” – 6 770 лв. Чрез разчетна сметка 4853 се отчита възстановяването от ЦУ на НОИ на прихванати суми от пенсии съгласно чл. 72 от ЕРМД.

- 4854 „Други задължения към други държави (финансиращи позиции)” – 184 235 лв. За отчитане на средствата за пенсии, получени от други държави и изплатени съгласно изискванията на съответните международни спогодби чрез търговските банки в страната се ползва разчетната сметка 4854.

- 4897 „Задължения към други кредитори - местни лица“ – 18 430 лв.

В група III. Провизии и приходи за бъдещи периоди – увеличение в размер на 25 394 лв. Средствата представляват сторнирани през януари 2016 г. начислени през декември 2015 г. неизползвани отпуски на персонала за 2015 г., в едно с полагащите се осигурителни вноски за сметка на работодателя, съгласно т. 19.7. от ДДС № 20/2004 г. в размер на 566 370 лв. и начислени през месец декември 2016 неизползвани отпуски на персонала за 2016 г. в размер на 591 763 лв.

В раздел В. Задбалансови пасиви от пасива на баланса в отчетна група “Бюджет” е отразена сумата от 12 919 274 лв.

В позициите “Задбалансови пасиви” са включени само условните пасиви, а не салдата на всички задбалансови пасивни сметки. В салдото не са включени салдата по сметки от подгрупи 980 „Поети ангажименти за разходи - потоци“ съгласно т. 36, Раздел V от указанията за попълване на макета на баланса. Средствата, отчетени в този раздел от пасива представляват наличните в края на периода средства по сключени договори с доставчици на активи и услуги, преди да е извършена доставката или услугата. Поетите по сключени договори ангажименти през 2016 г. са в размер на 12 350 206 лв., отразени по кредитния оборот на сметка 9200 „Поети ангажименти за разходи – наличности”, а реализираните ангажименти, отразени по дебитния оборот са в размер на 12 629 368 лв. Възникналите ангажименти за разходи с незабавна реализация, отразени по дебитния оборот на сметка 9801 „Възникнали ангажименти за разходи с незабавна реализация” са в размер на 1 415 989 179 лв., основна част от които са изплатени краткосрочни обезщетения. Извършените корекции по поети ангажименти по сключени договори са отразени по дебитния и кредитния обороти на сметка 9808 „Корекции в обема/стойността на поетите ангажименти за разходи” и са в размер на 617 403 лв. Анулираните ангажименти, отразени по сметка 9809 „Анулиране (канцелиране) на поети ангажименти за разходи” са в размер на 22 164 лв.

ОТЧЕТНА ГРУПА „СМЕТКИ ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ”

В стопанска област „Сметки за средства от Европейския съюз“ са отразени извършените разходи по сключен договор № 14-22-14 от 12.09.2014 г. по Оперативна програма административен капацитет за изпълнение на проект „Подобряване на професионалната компетентност на служителите в НОИ за осигуряване на равен достъп на хората с увреждания”, НОИ участва като партньор и в международен консорциум „Социални агенции за бъдеща Европа” (SAFE) съставен от 13 държави и финансиран от Европейската комисия.

I. АКТИВ НА БАЛАНСА

В раздел **Б. Финансови активи** в баланса е записана сумата от 49 334 лв. или намаление спрямо предходния период, както следва:

Други вземания – намаление в размер на 758 лв., отчетено по сметка 4685 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на социалноосигурителни фондове за постъпили и разходвани средства“ формирано от извършени разходи по международен проект „Социални агенции за бъдеща Европа” (SAFE), финансиран от Европейската комисия.

II. ПАСИВ НА БАЛАНСА

В раздел **А. Капитал в бюджетните предприятия** на ред Разполагаем капитал е отразена сума в размер на 13 300 лв. Не е формиран прираст/намаление в нетните активи от отчетния период – размерът на отразените разходи и приходи в стопанска област „Сметки за

средства от Европейския съюз“ на НОИ е както следва: Отчетени разходи за периода в размер на (-73 273) лв. и отчетени приходи и трансфери в размер на 73 273 лв.

В раздел **Б. Пасиви и приходи за бъдещи периоди** - отчетени средства в размер на 49 334 лв., формирано е намаление в размер на 758 лв. разпределено, както следва:

В група III. Провизии и отсрочени задължения, статия *Отсрочени помощи, дарения и трансфери* намаление 758 лв. – през месец януари е сторниран начислен коректив в размер на 50 092 лв. за неизразходвана сума от авансово преведени средства по международен проект „Социални агенции за бъдеща Европа” (SAFE) финансиран от Европейската комисия отчетен по сметка 4989 ”Коректив за неусвоени помощи и дарения” /коректива е начислен към 31.12.2015 г. съгласно т. 22.1 от ДДС № 14/30.12.2013 г на МФ/. Към 31.12.2016 г. е начислен коректив в размер на 49 334 лв. за неизразходвана сума по проекта.

В раздел **В. Задбалансови пасиви** в отчетна група СЕС нямаме налични ангажименти към края на отчетния период. Към 31.12.2016 г. са реализирани поетите ангажименти по договори, свързани с проекти по ОПАК и международни проекти в размер на 14 400 лв. Възникналите ангажименти за разходи с незабавна реализация, отразени по дебитния оборот на сметка 9801 „Възникнали ангажименти за разходи с незабавна реализация” са в размер на 20 175 лв.

ОТЧЕТНА ГРУПА “ДРУГИ СМЕТКИ И ДЕЙНОСТИ”

За отчитане на разходите за придобиване на активи, които се изписват на разход при тяхното придобиване – земи /с изключение на прилежащите към сгради и съоразения земи/, инфраструктурни обекти, активи с историческа и художествена стойност, активи предназначени за специални дейности по отбраната и сигурността и книги за библиотеки се използват сметките от подгрупа 607 “Наеми и разходи за инфраструктурни обекти, земя и други активи и активи с художествена и историческа стойност”. Спазено е изискването за балансовото признаване (капитализиране) на изписаните като текущ разход дълготрайни активи в сметки от група 22 “Дълготрайни активи, капитализирани в отчетна група (стопанска област) ”Други сметки и дейности”.

I. АКТИВ НА БАЛАНСА

Сумата в актива на баланса раздел **А. Нефинансови активи** е в размер на 1 242 904 лв., или отчетено намаление спрямо предходната година от 107 306 лв.

В група I. Дълготрайни материални активи промяната в размера на отчетените активи е в намаление в размер на 107 306 лв., формирано от осчетоводена инфраструктура към изградено хале в с. Невестино, обл. Кюстендил в размер на 113 988 лв., отрицателна преоценка в размер на 213 672 лв. и прехвърлени активи в отчетна група Бюджет в размер на 7 622 лв.

II. ПАСИВ НА БАЛАНСА

В раздел **А. Капитал в бюджетните предприятия** на ред Разполагаем капитал не е отразена сума. Нямаме отразен прираст и намаление в нетните активи от отчетния период.

ГЛАВЕН СЧЕТОВОДИТЕЛ:

АЛБЕНА АЛЕКСАНДРОВА

РЪКОВОДИТЕЛ:

БИСЕР ПЕТКОВ